

Rahandusministri {regDateTime}
käskkirja nr {regNumber}
Lisa

Tulemusvaldkond	Tõhus riik
Tulemusvaldkonna eesmärk	Elanikkonna vajadustega arvestav ühtne ja tõhus riigivalitsemine
Valdkonna arengukava/	-
Programmi nimi	Halduspoliitika programm
Programmi eesmärk	Riigihaldus on tõhusalt ja kvaliteetselt korraldatud ning riiklik statistika toetab läbipaistvate riigijuhtimise otsuste tegemist
Programmi periood	4 aastat (2024-2027)
Peavastutaja (ministeerium)	Rahandusministeerium
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	Statistikaamet, Riigi Tugiteenuste Keskus, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, Riigihangete vaidlustuskomisjon

Sisukord

Sissejuhatus	2
1. Programmi mõõdikud ja rahastamiskava	3
2. Positiivsed arengud	3
3. Olulised tegevused	5
4. Programmi tegevused	7
Tegevus 1.1. Riigihalduse ja personalipoliitika kujundamine	Error! Bookmark not defined.
Tegevus 2.1. Tugiteenuste pakkumine ja toetuste rakendamine RTK-s	Error! Bookmark not defined.
Tegevus 2.2 IKT valdkonna arendamine ja korraldamine RmIT-s	Error! Bookmark not defined.
Tegevus 2.3 Ministeeriumite ühishoone kesksete tugiteenuste korraldamine	Error! Bookmark not defined.
Tegevus 3.1. Statistika tegemise poliitika kujundamine ja statistika	Error! Bookmark not defined.
5. Programmi juhtimiskorraldus	24

Sissejuhatus

Joonis 1. Tulemusvaldkonna Tõhus riik programmid ja eesmärgid

Halduspoliitika programm hõlmab avaliku teenistuse arendamist ja riigi personalipoliitika, -osaluspoliitika, -kinnisvara, riigihangete ja riigiabi poliitika kujundamist ja õigusloomet ning riiklikku ja haldusjärelevalvet riigihangete alal. Halduspoliitika valdkond hõlmab ühtlasi riigireformi tegevuste koordineerimist, riikliku statistika tegemist ning kesksete tugiteenuste pakkumist riigis. Programmiga mõjutatakse kõige enam keskvalitsuse sektorit tulemusvaldkonna eesmärkide täitmisel.

Programmi elluviimisega panustatakse otseselt riigi tulemusvaldkonna „Tõhus riik” eesmärgi ja „Eesti 2035” valdkondade vajalike muutuste saavutamisse:

1. **Majandus ja kliima valdkond:** Kujundame paindliku ja turvalise majanduskeskkonna, mis soodustab uuendusmeelset ja vastutustundlikku ettevõtlust ning ausat konkurentsi; Lähme üle kliimaneutraalsele energiatootmisele, tagades energiajulgeoleku
2. **Oskuste ja tööturu valdkond:** Valmistume tulevikutööks;
3. **Riigivalitsemine:** Parandame riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuste teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust ning vaatame üle vastutuse jaotumise; Suurendame valitsemise ühtsust ja tagame riigi sujuva toimimise;

Eesmärkide saavutamiseks suurendatakse pidevalt valitsemise ühtsust ja riigi sujuvat toimimist ning parandatakse teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust. Fookuses on üha enam koostöö kasvatamine, et tegutseda ühtsena eesmärkide täitmisel ning uuteks väljakutseteks valmistumisel, samuti valitsus- ja halduskorralduse paindlikkus prioriteetsete teemadega tegelemisel, ametkondade ümberkorraldamisel ja ressursside juhtimisel.

Suure osa programmi mahust moodustavad kesksed tugiteenused, mida pakuvad Riigi Tugiteenuste Keskus ja Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus. Riikliku statistika tegevuse eelarve on peamiselt Statistikaameti juhtida.

1. Programmi mõõdikud ja rahastamiskava

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2035
						Sihttase					
Keskvalitsuse tööjõu kulutuste osakaal SKPst, %, <=	6,0%	6,1%	6,6%	6,2%	6,1%	6,1%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%
Keskvalitsuse osakaal tööhõivest (20-64), %, <=	8,1%	8,2%	8,3%	8,5%	8,7%	9%	9%	9%	9%	9%	9%
Statistika tarbija rahulolude indeks	42	70,6	73	72,2	75,7	75,0	77,0	79,0	82,0	90,0	70,0

Programmi eelarve täitmine tegevuste lõikes, tuh eurot	2023RE	2024RE	Eelarve		
			2025	2026	2027
Halduspoliitika programm	-69 817	-99 982	-108 399	-118 079	-123 695
Tegevus: Riigihalduse ja personalipoliitika kujundamine	-4 123	-25 856	-37 231	-47 520	-54 405
Tegevus: Tugiteenuste pakkumine ja toetuste rakendamine RTK-s	-19 865	-21 865	-20 693	-20 860	-20 237
Tegevus: IKT valdkonna arendamine ja korraldamine RMITis	-25 143	-30 594	-29 199	-28 862	-28 240
Tegevus: Ministeeriumite ühishoone kesksete tugiteenuste korraldamine	-7 121	-8 759	-8 752	-8 752	-8 728
Tegevus: Riiklik statistika ja vastava poliitika kujundamine	-13 565	-12 908	-12 524	-12 085	-12 085

2. Positiivsed arengud

- Rahandusministeeriumis on valminud **riigireformi tegevuste ja arengute tagasivaade** ning vajadustest ja väljakutsetest lähtuv **analüüs riigivalitsemise arengusuundade kohta**, kus on seatud edasiste fookustena riigivalitsemise strateegiline korrastamine, riigi teenuste ja tugiteenuste selgem juhtimine, riigi andmevaldkonna arendamine, haldusalade ülese paindlikkuse loomine, sisebürokratia vähendamine, regionaalse tasakaalu tagamine ja inimesekesksete põhimõtete laialdasem rakendamine (st kodanike kaasamine nii õigusloome kui ka teenuste arendamise protsessidesse)¹.
- **Paindlike töökorralduse mudelite soodustamine** suurendab riigi kui tööandja atraktiivsust, mitmekesistab riigiasutuste valikuid värbamisel, toetab riigile vajaliku kvalifitseeritud tööjõu olemasolu regioonides, soodustab maapiirkondadesse kolimist ning võimaldab kasutada optimaalselt regioonides asuvat kinnisvara ja tööpindu.

¹ <https://www.fin.ee/riigihaldus-ja-avalik-teenistus/riigihaldus/riigireform>

- 2021. aastal kiitis Vabariigi Valitsus heaks „Riigi kinnisvarapoliitika põhimõtted“. Dokumentis kirjeldatakse kinnisvarapoliitika eesmärgid ja mõõdikud ning osapooled, rollid ja vastutus. Eesmärkide ja mõõdikute seadmisel on tuginetud aastatel 2016–2018 välja töötatud **hoonestatud kinnisvara optimeerimise**, planeerimise ja eelarvestamise **protsessidele**, mis suunavad kinnisvaraotsuseid tegema tuginedes kogutavatele võtmenäitajatele ja nende analüüsimisele. Vajaliku info süstematiseeritud ja osaliselt automatiseeritud kogumiseks on 2023. aasta sügisel valminud riigi kinnisvararegistri arendus. Lähiaja väljakutseks on registriarenduse andmetega hõivamine ja kasutuse juurutamine. Eesmärgiks on 2025. aasta riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia 2025-2028 kinnisvara sisend saada uuest infosüsteemist.
- Loodud on **riigimajad** ehk ühtsed teeninduskeskused Rakveres, Jõhvis, Viljandis, Raplas ja Jõgeval, 2023. aasta alguses avati Pärnu riigimaja, sügisel avati Valga riigimaja. Riigimajade rajamine puudutab otseselt 8 ministeeriumi valitsemisala ning majadesse on kaasatud enam kui 29 riigiasutust oma piirkondlike üksustega. Riigimajades on loodud võimalused asutustevaheliseks koostööks ja lahenduste otsimiseks tegevusvaldkondade üleselt, mh saavad asutused kasutada ruumi efektiivsemalt (nt ühiseid nõupidamiste- ja puhkeruumid).
- **Kasutusest väljalangenud korterelamute** probleemi lahendamiseks on koostöös kolme KOViga 2019. a käivitatud ja tänaseks läbi viidud pilootprojekt „Kahaneva rahvastikuga piirkondades probleemsete korterelamute elanike ümberasustamine ja kasutusest väljalangenud korterelamute lammutamine“. Projektiga testiti õiguslikke ja praktilisi lahendusi elanike ümberkolimiseks jätkusuutlikesse korterelamutesse ning tühjana seisvate ja osaliselt eraomanikele kuuluvate korterelamute lammutamiseks. Pilootprojekti teostamise käigus saadud teadmised ja kogemused kinnitavad teema olulisust ning on jõutud järeldusele, et probleemi kõige efektiivsem lahendamine saab toimuda KOV-i tasandil, milleks on vaja täiendada õigusakte.
- **Riigi osaluspoliitikas** jätkub osaluste detsentraliseeritud juhtimine, kuid poliitika kujundamine toimub keskselt koordineerituna Rahandusministeeriumi poolt. Osaluspoliitika paremaks rakendamiseks on kinnitatud riigi osaluspoliitika põhimõtted (uuendamine kavas 2024. a), äriühingute nõukogude liikmete valimiseks moodustatud nimetamiskomitee (mis tegutseb 6 aastat) ning Tartu Ülikooli kaasabil on valminud käsiraamat, et abistada nõukogu liikmeid nende ülesannete täitmisel.
- Riigihangete valdkonnas on saavutatud **kõrgeim võimalik e-riigihangete tase**. Riigihangete 2022. aasta ülevaate põhjal korraldati Eestis e-riigihankena 97% hangetest. Vaidlustatud riigihangete osakaal on jätkuvalt madal, ulatudes 2022. aastal 1,4% kõigist riigihangetest.
- Viimase suurema konsolideerimise tulemusena, mis hõlmas riigi asutatud sihtasutuste arvestusteenuste üle toomist Riigi Tugiteenuste Keskusesse, osutab RTK 2023. aasta alguse seisuga arvestusteenuseid umbes 200 asutusele ehk RTK kliendiks on üle 80% keskvalitsusest. **Arvestusteenuste konsolideerimine** on toonud riigile ressursside kokkuhoidu. Kliendid hindavad keskselt pakutavaid arvestusteenuseid kõrgelt – 2022. aasta klientide rahulolu uuringu tulemustes kajastub, et personali- ja palgaarvestuse keskmine rahulolu oli 10 palli skaalal 8,8 ja finantsarvestuses 8,5 palli.
- Toetuste valdkonna konsolideerimise tulemusel on **vähenenud** väljaspool Riigi Tugiteenuste Keskust **rakendusüksuste arv** alates 2019. aastast 7-lt asutustelt 3 asutuseni. Toetuste rakendamisel arvestatakse tegevuste kavandamisel ja korraldamisel rahastusallika nõudeid, kuid võimalusel ühtlustatakse protsesse ning pikaajaline suund on allikaneutraalsel lähenemisel.
- Statistikaametis töötati viimastel aastatel **rahva ja eluruumide loenduse ettevalmistamise** ja eduka korraldamise nimel. Uuenduslik oli sellel korral asjaolu, et rahvaloendus toetus peamiselt registrite andmetele ning see on pälvinud ka rahvusvahelist tähelepanu. Rahvaloenduse e-küsitluse käigus loendati ligi 600 tuhat inimest ehk ca 43% Eesti elanikest.
- Statistikaametis töötati jätkuvalt **kliendisõbralikumaks muutumise** nimel, et nii statistika visualiseerimise edasiarendused (väliskaubanduse rakendus, uued tööriistad andmete

visualiseerimiseks andmelugudes, digiriigi virtuaalne abiline Bürokratt), kui ka uue ja olulise informatsiooni aja- ja asjakohase esitamine (näiteks rohepöörde trendide² ja ukrainlased tööturul kiirstatistika) jõuaksid uuele tasemele. Tarbijate rahulolu kasv jätkus.

- Oluliselt on paranenud riikliku statistika nähtavus ning seeläbi ka üldine **andmekirjaoskus**. 2022. a veebikülastuste arv oli 2,2 miljonit, eelnevatel aastatel 1,5-1,6 miljonit külastust. 2022. a toimus suurusjärg 800 andmete avaldamist, 2500 andmetabelit, 250 pressiteadet, lisaks uudised, pressikonverentsid ja blogilood ning avaldamisele järgnevalt väga erineva mahuga päringuid meedialt, mida 2022. aastal oli ~400. Andmete kättesaadavusse ja kasutatavuse parandamisse panustati 147 andmekogu ja andmestiku kirjelduse koostamisega ning riigi üleseks andmehalduseks vajalike juhendmaterjalide koostamise ja nõustamisega.

3. Olulised tegevused

- Riigihalduse ja avaliku teenistuse prioriteediks on riigivalitsemise **strateegiliste arengusuundade kokkuleppimine ja elluviimine** (sh halduskorralduslike parendustegevuste jätkuv elluviimine nagu keskte tugiteenuste laialdasem kasutuselevõtt valitsemisalades, riigi institutsioonide optimaalsem korraldamine ja vara kasutamise tõhustamine) ja avaliku teenistuse terviklik, ressursitõhus ja sihipärane arendamine (sh avaliku teenistuse seaduse ja rakenduspraktika muutmine).
- **Riigi kinnisvara** valdkonnas on prioriteediks 2021. aastal Vabariigi Valitsuses heaks kiidetud kinnisvarapoliitika põhimõtete rakendamine kinnisvarategevuse planeerimisel ja investeringute kavandamisel. Vajalik on välja töötada võtmenäitajate mõõtmise metoodikad ning juurutada registripõhine kinnisvara juhtimiskavade protsess.
- Riigi osalusega äriühingute ja asutatud sihtasutuste hea juhtimine ja tegevuse tõhusus vajavad järjepidevat tähelepanu, **osaluspoliitika põhimõtete värskendamine** toimub 2024. aastal.
- Tühjenevate piirkondade probleemi lahendamiseks hakatakse rakendada **elamumajanduse ümberkorraldamise meedet**. 2019-2023 läbiviidud pilootprojekti põhjal on selgunud meetmete täiendamise- ning ka võimaliku lisarahastuse vajadus 2024. aastaks. Menetletakse vajalikke seadusemuudatusi, asjaõigusseadus ja kinnisasja avalikes huvides omandamise seadus.
- Riigihangete valdkonnas on fookuses riigi strateegilisi arengusuundi toetavate ehk **väärtuspõhiste riigihangete** (sh sotsiaalse, innovaatilise ja keskkonnahoidliku hankimise) **edendamine**. Koostöös valdkondlike ministeeriumidega töötatakse välja riigihangete läbiviimise strateegiliste põhimõtete rakendamise tegevusplaan, töötatakse välja kvaliteedihindamiseks sobilikud hindamiskriteeriumid ning analüüsitakse näidiskriteeriumide riigihangete registrisse integreerimise võimalusi. Väljakutseks on hankespetsialistide kompetentside tõstmiseks süsteemse võimekuse loomine ja riigihangete kompetentsikeskuse väljaarendamine.
- Riigi Tugiteenuste Keskuse prioriteetsemateks tegevusteks on **ühtse dokumendihaldussüsteemi arendamine ning keskele dokumendihaldus- ja arhiiviteenusele üleminek**, et muuta valdkonna korraldus tervikuna efektiivsemaks ning koosvõimelisemaks. Lisaks **valitsemisalade üleminek keskele riigihangete korraldamise teenusele, riigihangete registri pidamise ülevõtmine alates 01.01.2024** ning hangete kompetentsikeskuse (sh väärtuspõhiste riigihangete alane nõustamine) kujundamine RTK-sse.
- Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse eesmärgiks on **muuta arendus- ja haldusteenuste korraldamine kiiremaks ja paindlikumaks** (läbi teenuspõhise toimemudeli kasutusele võtmise) ning kasvatada majasisest arendusvõimekuse osakaalu sisseostetud teenuse kõrval. Väljakutseks on

---

² <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kiirstatistika/rohepöörde-trendid>

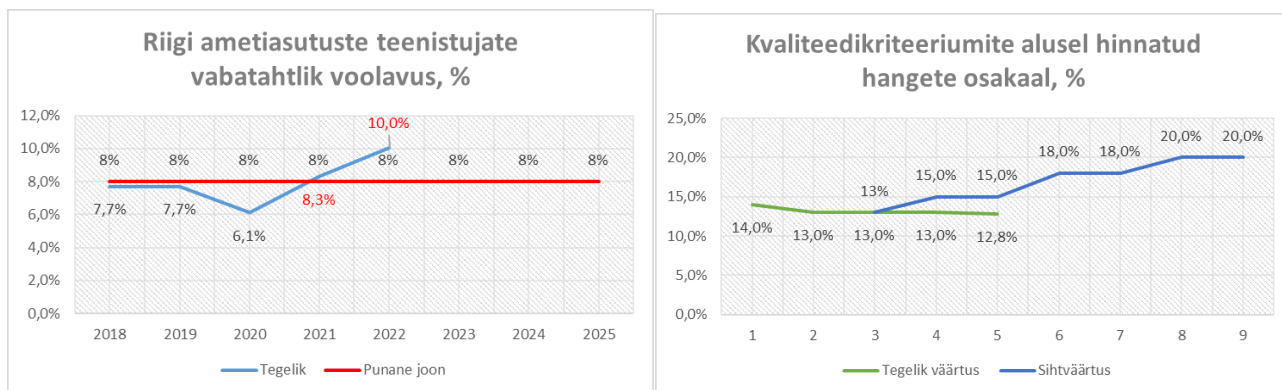
muudatusvajadustele kiire reageerimine ning turvalised ja kvaliteetsed digilahendused, mille lausaline sisseost on oluline riskitegur.

- **Kvaliteetse statistika õigeaegse tootmise ning Euroopa Liidu õigusaktidele vastavuse tagamiseks** toimuvad Statistikaametis 2028. aastani põllumajandus-, keskkonna-, rahandus- ning rahvastiku- ja sotsiaalstatistika tootmise mahukad arendused ning uue statistika koostamine. Jätkub **riikliku andmehalduse arendamine** sh riigi põhiantmete määramine ja riigi käsutuses olevate andmete kirjeldamine, mis panustavad otseselt riigiülese digipöörde eesmärkide saavutamisse läbi andmete korrastamise nende korduvkasutamiseks. Ameti järgmise viie aasta strateegilised prioriteedid leiab ameti uuest arengukavast (link <https://www.stat.ee/et/statistikaamet/meist/strateegia>).

4. Programmi tegevused

Meetmete kirjelduses kasutatud sümbolite tähendused: Väljakutsed; Uuringud ja analüüsid;
 Projektid; IT-arendused; Koolitused; Pidevad tegevused

Meede 1. Avaliku sektori organisatsiooni ja ressursside korraldamine								
Tegevus 1.1. Riigihalduse ja personalipoliitika kujundamine								
Eesmärk:	Riigihaldus ja personalipoliitika on mõjusalt ja terviklikult korraldatud							
Möödik	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2027
	Sihttase							
Riigi ametiasutuste teenistujate pühendumus indeks (5 palli skaalal)	-	-	3,7	-	-	3,3–3,5	-	3,3–3,5
Euroopa Komisjoni tulemustabeli hinnang riigihangete korraldusele (metoodika muutus, 12 näitajat, siht 100% rohelised)	roheline	roheline	kollane	66,6	70	70	75	75
Kinnisvarahalduse tsentraliseerituse määr, %	79%	83%	82%	83%	85%	85%	85%	85%
Riigi ametiasutuste teenistujate vabatahtlik voolavus, %	8%	6%	8%	10%	5–8%	5–8%	5–8%	5–8%
Riigi ametiasutuste personali stabiilsusindeks, %	90,7%	91,2%	90,9%	90,0%	90,0%	90,0%	90,0%	91,0%
Keskvalitsuse keskmine palk võrdluses Eesti keskmise palgaga	1,25	1,28	1,26	1,27	1,21–1,25	1,21–1,25	1,21–1,25	1,21–1,25
Riigi ametiasutuste koolituskulude osakaal tööjõukuludest, %, ≥	1,0%	0,68%	0,8%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Euroopa Komisjoni negatiivsete riigiabi otsuste arv	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riigiabi nõustamisteenuse kliendirahulolu (10-palli skaalal)	-	-	-	8	-	8	-	-
Riigihangete rahalise mahu osakaal riigieelarve kuludest, %	26%	32%	28%	41%	30%	30%	30%	30%
Keskmine pakkujate arv hankes	4,0	4,6	3,6	3,5	3,8	3,8	4,0	4,0
Kvaliteedikriteeriumite alusel hinnatud hangete osakaal, %	13%	13%	13%	13%	18%	18%	20%	20%
Kohtusse kaevatud ning kohtu poolt hankeasjana sisuliselt läbi vaadatud vaidlustuskomisjoni otsuste jõusse jätmise määr, %	74%	72%	78%	80%	78%	78%	78%	78%
Kasumlikult tegutsevate riigi äriühingute osakaal kõigist riigi äriühingutest, %	30%	22%	12%	35%	50%	60%	60%	60%
Kulutõhususust parandanud riigi sihtasutuste osakaal, %	26%	30%	46%	56%	60%	65%	65%	70%
Energiatõhususe miinimumnõuetele vastavaks viidud m2 osakaal miinimumnõuetele mittevastavast portfelist, %	3%	1%	2%	1%	3%	3%	3%	3%

Riigi personalipoliitika kujundamine

Eesmärk: Riigi töötajaskond on kohanemisvõimeline ja võimekas ning vastab ühiskonna muutuvatele vajadustele ja võimalustele.

⚙️ Läbi riigi palga- ja värbamispoliitika, kesksete koolituste, arendustegevuste ning strateegilise personalijuhtimise põhimõtete, eetika ja avaliku teenistuse seaduse rakenduspraktika, luuakse alus valitsussektori inimressursside paremale koordineerimisele ja ühtsetele inimressurssi juhtimise põhimõtetele, mis omakorda toetavad üleriigiliste eesmärkide saavutamist.

Vajab tähelepanu:

- ⚡ Riigi personalipoliitilised põhimõtted ei ole ühetaoliselt teadvustatud ega rakendatud.
- ⚡ Riigi personalipoliitikat reguleerivad õigusaktid ja korrad ei ole ühetaoliselt rakendatud ja see võimendab organisatsioonide vahelisi erinevusi personalijuhtimises.
- ⚡ Riigi personalipoliitika andmed ei ole piisavalt ajakohased ja kättesaadavad.
- ⚡ Juhtimiskvaliteet on ebaühtlane ja tippjuhtide toetus selle arendamiseks ei ole piisav.

Tegevused:

- ! Tegevuskava loomine ja tegevuste kokkuleppimine **kesksete personalijuhtimise tööriistade** kasutamiseks ja personalipoliitiliste põhimõtete juurutamiseks, arvestades asutuste vajadusi ja olemasolevaid võimalusi.
- ! Ühtsete koostöövõimaluste **piloteerimine personali leidmiseks IT-valdkonna näitel**, edaspidiseks optimeerimiskohtade leidmiseks ja professionaalsuse tõstmiseks.
- 🧑 **Talentide parema kaasamise ja karjäärijuhtimise** alase analüüsi läbiviimine koos rakendustepanekutega.
- ! Avaliku teenistuse **tööde klassifitseerimise süsteemi kasutamise** hindamine ja ühtlustamine sisemise õigluse tagamiseks.
- § **Avaliku teenistuse seaduse ajakohastamine** ja vastuvõetud muudatuste jõustamise suunamine rakendustasandil.
- 🧑 **Avaliku teenistuse seaduse koolituste läbiviimine** ja seaduse rakendamise alane **nõustamine**.
- 🧑 **Sisuliste analüüside** läbiviimine ja kitsaskohtadele tähelepanu juhtimine personalipoliitika põhimõtete ja avaliku teenistuse seaduse rakenduspraktika parendamiseks.
- ! Kõrvaltegevuse juhiste väljatöötamine ja rakendamise juurutamine asutustes.
- ! **Rollide ja hoiakute uuringu** tulemusena rakendatavate meetmete leidmine avaliku teenistuse eetika seireks, arendamiseks ja tugevdamiseks.
- 📊 **Interaktiivsete lahenduste loomine** (juhtimislauad) riigi personali- ja palgaandmete kuvamiseks ja ajakohasuse tagamiseks.

 Riigi ameti- ja hallatavate asutuste, riigi asutatud sihtasutuste ning avalik-õiguslike asutuste **palgauuringu** läbiviimine.

 Kord aastas **riigi tippjuhtidele** personalijuhtimise ja organisatsioonide arendamise teemalise **koostöökohtumise** korraldamine.

 Juhtimiskvaliteedi arendamise toetamine koostöös Riigikantselei tippjuhtide kompetentsikeskusega.

Riigihalduse korraldamine

Eesmärk: **haldusorganisatsioon areneb koordineeritult vastavalt riigivalitsemise strateegilistele suundadele ja väärtustele.**

 Eesmärgi saavutamiseks koordineeritakse haldusorganisatsiooni kujundamist vastavalt riigivalitsemise strateegilistele sihtidele ja põhimõtetele, edendatakse valitsemisalade üleselt tõhusust ja mõjusust suurendavaid arendusprotsesse, kujundatakse kesksed põhimõtted tugiteenuste juhtimiseks (sh tugiteenuste konsolideerimine) ja valitsussektori organisatsioonide arendamiseks ning kvaliteedijuhtimiseks.

Vajab tähelepanu:

 Riigihalduses on tänaste probleemidega kohanemiseks **vähe paindlikkust, puudub teadlikkust sobivast ja vajalikust halduskorralduslikust mudelist.**

 Riigi tugiteenuste juhtimispõhimõtted on kokku leppimata, seega puudub arengu suunamiseks läbipaistvus ja võrreldavus.

 Puudub **riigivalitsemise keskpikk (5-7) arenguvision.**

 Riigihalduse reformide **mõju hindamine on vähene, puudub keskne metoodika** ning sisend järgnevate reformide eesmärgistamiseks.

Tegevused:

 Üleliigsete **halduskoormust tekitavate ülesannete** seiramine ja ettepanekute tegemine protsesside paremaks valdkonnaüleseks koordineerimiseks.

 Riigivalitsemise visiooni kokkuleppimine ning integreerimine riigi strateegilise planeerimise raamistikku (arengukavana või muul viisil).

 Halduskorralduse dereguleerimine VVS-is, teiste riikide kogemuse ja alternatiivide kaardistamine keskvalitsuse asutuste ja personali paindlikumaks korraldamiseks.

 Standardsete **tugiteenuste jätkuv tsentraliseerimine** (vajadusel analüüsid). **Tugiteenuste juhtimise** erinevate praktikate kaardistamine ning **kesksete soovitude väljakujundamine.**

 Välistoetuste menetlemise struktuuri ja süsteemi ülevaatamine ning soovitude tegemine paremaks korraldamiseks.

 Valitsemisalade ülese **tõhususe ja mõjususe toetamine, organisatsiooni arendamise põhimõtete** ja kvaliteedikriteeriumite ühtlustamine, mh koostöövõrgustike kaudu.

  Riigihalduse **andmelaua** loomine.

 Areneva andmehalduse valdkonna sobitamine olemasoleva haldusorganisatsiooniga ning sobivate rollide ja vastutusvaldkondade välja pakkumine.

 Reformide **mõjude hindamise** kesksete metoodikate **väljatöötamine**.

 Riigi **IT-lahenduste optimeerimine** ja **IT-majade funktsioonide ülevaatamine** ja vajadusel ettepanekute tegemine ümberkorraldamiseks (sh kesksed funktsioonid) koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga.

Riigihanke valdkonna poliitika kujundamine

Eesmärk: rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine, isikute võrdne kohtlemine, konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel ning riigihangete planeerimisel ja korraldamisel sotsiaalsete kaalutluste, innovatsiooni rakendamise ning keskkonnahoidlike lahendustega arvestamise juurdumisega.

Vajab tähelepanu:

 Kvaliteedikriteeriumite alusel hinnatavate riigihangete tase püsis hangete arvust 13% juures. Edendamist vajab hangete väärtuspõhisuse suurendamine, mille üheks võimaluseks on muu hulgas riigihangetel **kvaliteedikriteeriumite kasutamine**. Riigihangete korraldamise kvaliteedi tõstmiseks on oluline ka **riigihankeid läbiviivate spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmine**.

Tegevused:

 Õigusregulatsiooni stabiilsuse, direktiividele ja riigihankepoliitika eesmärkidele vastavuse tagamine läbi **riigihangete alase õigusloome**. Riigihangete seaduse muudatused ja täiendused eesmärgiga tagada õigusselgus, e-riigihangete senine kõrge tase ja ühtne rakenduspraktika.

 Nõustamine, juhiste koostamine ja koolitamine, et tagada õigusaktides kehtestatud nõuetest kinnipidamine ja seaduses antud võimaluste paremal viisil rakendamine. Vajaduspõhiselt riigihankepoliitika elluviimist toetavate analüüside läbiviimine. Juhiste andmine riigihankereeglite rakendamiseks muutlikus majanduskeskkonnas ja julgeolekuolukorras. Riigihankeid puudutavate statistiliste andmete töötlemine ja avaldamine ning koostöö tegemine rahvusvaheliste organisatsioonidega.

 Riikliku ja haldusjärelevalve teostamine riigihangete seaduse ja selle alusel antud õigusaktide täitmise üle.

 Vabariigi Valitsuses 2023. aastal heaks kiidetud **riigihangete strateegiliste põhimõtete** elluviimiseks **rakenduskava väljatöötamine** koostöös valdkondlike ministeeriumidega ja hankijate toetamine strateegiliste põhimõtete praktikas rakendamisel.

 Riigihangete läbiviimise strateegilise põhimõtete rakendamiseks ning hankespetsialistide kvalifikatsiooni tõstmiseks viiakse koostöös OECD-ga ellu, Euroopa Komisjoni (DG Reform) rahastatud projekt. Projekti eesmärk on hinnata strateegiliste hangete olukorda Eestis, töötada välja rakenduslikud meetmed (tegevuskava, juhised) strateegiliste hangete osakaalu tõstmiseks ning analüüsida ning teha ettepanekud hankespetsialistide kvalifikatsiooni süstemaatiliseks tõstmiseks (2023-2025).

 Pakkumuste hindamiseks kvaliteedikriteeriumide kasutamise edendamine, näidiskriteeriumite väljatöötamine.

 Riigihangete registri pidamise sujuv üleandmine Riigi Tugiteenuste Keskusele alates 01.01.2024.

Riigihangete vaidlustuste lahendamine

 Rahandusministeeriumi juures asuv sõltumatu riigihangete vaidlustuskomisjon tagab riigihangetes esitatud vaidlustuste ja kahju hüvitamise taotluste läbivaatamise vastavalt riigihangete seaduses sätestatud menetluskorrale ja tähtaegadele. Vaidlustusmenetluse kaudu on vaidlustuskomisjonil võimalik riigihankepraktikat kujundada ja suunata.

Riigiabi reeglite rakendamise koordineerimine

Vajab tähelepanu:

 Riigiabi valdkonnas nõuab jätkuvat panustamist riigiabi reeglite selgitamine, arvestades nende keerukust ja paljusust. Alates 2022. a kehtivad **uued EL riigiabi õigusaktid** viies valdkonnas. Lisaks jõustusid 2023. aastal Ukraina kriisiabi raamistiku uus redaktsioon, üldise grupierandi määruse muudatused, kalanduse ja põllumajanduse vähese tähtsusega abi määruste muudatused. Alates 1.01.2024 jõustuvad (horisontaalse) VTA ja üldist majandushuvi pakkuvate teenuste VTA uued määrused.

 Riigiabi õigusaktide tõlgendamise ainupädevus on Euroopa Komisjonil, samas otsuste ja seisukohtade saamine nendelt on aeganõudev (keskmiselt 5–18 kuud). Väljakutseks on **riigiabi ekspertide vähesus**. Eriti kriitiline on olukord siis, kui ühekorraga vajavad lahendust mitu suuremat teemat. Reeglite selgitamiseks korraldatakse jätkuvalt koolitusi, nõustatakse abi andjaid ja uuendatakse juhendeid.

Tegevused:

Õiglase konkurentsikeskkonna hoidmise eesmärgil aitab Rahandusministeerium tagada, et riigiabi andjate antud riigiabi on kooskõlas Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega.

 Riigiabi andjate ja teiste huvitatud osapoolte nõustamine, juhiste avaldamine.

 Igal aastal Euroopa Komisjonile ja Vabariigi Valitsusele **ülevaate esitamine riigiabi ja vähese tähtsusega abi kohta**.

 Riigiabi reeglite õigeks rakendamiseks koolituste korraldamine.

 Riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri pidamine andmete läbipaistvuse ja kontrollitavuse eesmärgil, sealhulgas võimaldatakse vähese tähtsusega abi vaba jäägi kontrollimist. Vajalik on RARi arendus seoses vähese tähtsusega abi vaba jäägi arvestuspõhimõtte muudatustega.

Riigivara poliitika ja selle elluviimise koordineerimine

Eesmärk: riigile põhitegevuseks vajalik kinnisvarakeskkond on tõhusalt korraldatud ja toetab teenuste pakkumist.

 Riigivara valitsemist puudutava õigusliku keskkonna arendamine, riigivaraseadust puudutavatele päringutele vastamine ja juhendite koostamine.

 Riigi tegevuseks vajaliku **kinnisvararessursi planeerimine ja eelarvestamine**. Tööprotsesside kirjeldamine ning nende rakendamist toetavate juhendmaterjalide ja õigusaktide väljatöötamine, samuti valitsemisalade nõustamine ja koolitamine kinnisvaraotsuste tegemisel. Koostöö tegemine Riigi Kinnisvara ASiga riigi kinnisvarapoliitika põhimõtete rakendamiseks ja eesmärkide saavutamiseks.

 Riigi kinnisvara nõukoja tegevuse korraldamine valdkonna jaoks olulistele probleemidele lahenduste leidmiseks.

Kinnisvararegistri pidamine ja arendamine

Riigi kinnisvararegister võimaldab saada avaliku ülevaate riigi omandis ja kasutuses olevast kinnisvarast. Samuti on registris võimalik menetleda riigivaraseaduse alusel tehtavaid tehinguid ja toiminguid. Registriandmete põhjal on võimalik koostada aruandeid. Lisaks kinnisvararegistris loodavatele andmetele kajastab register olemasolevates registrites või andmekogudes olevaid kinnisvara puudutavaid andmeid x-tee põhimõttel.

Kahaneva rahvastikuga piirkondades on väljakutseks elukeskkonna ja **elamumajanduse ümberkorraldamine**, et tagada kvaliteetne elukeskkond. Tühjenevad hooned rikuvad piirkondade elukvaliteeti, kuid kohaliku tasandi küsimuste lahendamine on KOVide ülesanne. Rahandusministeeriumi jaoks on väljakutseks luua toetav õiguslik keskkond ning pakkuda välja motiveeriv rahastamisskeem.

Riigi kinnisvara juhtimise parendamine. Riigi kinnisvara juhtimine peab hakkama tuginema kesksetele võtmenäitajatele. Valminud on riigi kinnisvararegistri arendus, mis võimaldab seni excelipõhiseid kinnisvara planeerimise ja eelarvestamise protsesse läbi viia registris.

Riigi investeringud kinnisvarasse on tunnetuslikult liiga kallid (võrreldes teiste riigihankekohuslaste sarnaste investeringutega) ning kinnisvara rahastamismudel on riigile ülejõu käiv.

Elamumajanduse ümberkorraldamise meetme rakendamine ja täiustamine tühjenevate piirkondade probleemi lahendamiseks. Väljatöötatud meetmete rakendamine ja seaduseelnõude väljatöötamine (asjaõigusseadus ja kinnisasja avalikes huvides omandamise seadus) eesmärgiga loobutud vara suunata riigi asemel KOVidele, kellel on kohapealsetest oludest parem ülevaade ja saavad seeläbi tõhusamalt tühjenevate korterelamute probleemidele lahendusi leida.

Töötoad ja koolitused ministeeriumide valitsemisalade kinnisvarajuhtidele ja Riigi Kinnisvara AS töötajatele valminud registriossa vajalike andmete sisestamisest.

Juhtimiskava andmete sisestamine riigi kinnisvararegistrisse ja juhtimiskavade riigi kinnisvararegistris koostamise juurutamine.

Riigi kinnisvarapoliitika võtmenäitaja "Vajalik kulu" metoodika ja väärtuste leidmine (2024-2025). Uuringu eesmärgiks on leida riigile kuuluvate ja kasutatavate hoonete hinnanguline optimaalne elueakulu. See aitab objektiivsemalt planeerida kinnisvaraüksuste eelarveid.

Sisetehinguna sõlmitud üürilepingute rahastamismudeli analüüs (2024).

Riigi osaluspoliitika kujundamine ja korraldamine

Väljakutsed:

Riigi osalusega äriühingute ja asutatud sihtasutuste **juhtorganite kompetentsus** ei ole alati piisav ja vajab seetõttu parandamist.

Omaniku ja/või asutaja ootused ei ole riigi ühingutele (SAd) seatud, need ei ole piisavalt selged ja kõigile ühtemoodi arusaadavad ning on seetõttu tihtipeale ka raskesti hinnatavad/mõõdetavad. Esineb ka olukordi, kus ühingule seatud eesmärgid on omavahel vasturääkivad/-vastutõttavad.

 Riigi osalusega äriühingute majandustulemused **kasumlikkuse näol ei ole piisavad**, et katta riigi poolt investeeritud kapitali tootlust arvestades vastava tegevusvaldkonna riskitaset. Lisaks tavapärasele majandustegevusele ja turutingimustele mõjutavad kasumlikkust negatiivselt ka tegevused, mida riik avalikel eesmärkidel äriühingutelt ootab, kuid mida ei rahastata riigi poolt üldse või piisavalt.

 Lisaks asutaja ootuste täpsema määratlemise vajadusele on sihtasutuste puhul küsimuseks ka nende majanduslik jätkusuutlikkus, kuna omatulude teenimise võime on piiratud, aga tegevused võivad olla kapitalimahukad. Sama-aegselt on ühe nii sarnase tegevusiseloomuga kui ka üldisel tasandil sihtasutuste tegevuse hindamine, sh omavaheline võrdlus metoodiliselt keeruline.

Tegevused:

 Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise põhimõtete kaasajastatuna hoidmine (lähtuvalt rahvusvahelistest parimatest praktikatest, sh OECD soovitustest). **Riigiasutuste nõustamine** eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemist puudutavates küsimustes.

  Regulaarne aruandlus valdkonna tulemuslikkuse kohta iga-aastase **koondaruande** näol Vabariigi Valitsusele, Riigikogule ja Riigikontrollile.

 Vabariigi Valitsusele oma hinnangute andmine riigi osalusega eraõiguslike juriidiliste isikute suhtes tehtavate otsuste kohta, sealhulgas neid puudutavate finantsküsimuste kohta ning ettepanekute tegemine äriühingute ja sihtasutuste konsolideerimiste ning neis jätkamise otstarbekuse kohta.

 Riigi osalusega äriühingute nõukogudesse liikmete valimise ettepanekuid tegeva nimetamiskomitee töö korraldamine.

 Nimetamiskomitee põhimõtete rakendamine äriühingute nõukogudes on taganud suure juhtimiskogemusega inimeste kaasamise nõukogudesse. Analoogset lähenemist on otstarbekas rakendada ka suuremate riigi asutatud sihtasutuste puhul ja sätestada vastav põhimõte riigivaraseaduses (2025).

 Riigi esindajate nõustamine ja koolitamine eraõiguslike juriidiliste isikute nõukogudes, sh koolitusprogrammi jätkamiseks aastatel 2024–2027 rahastuse leidmine ja uue hanke korraldamine koolituspartneri leidmiseks.

 Nõukogu liikmete enesehindamise praktika jätkamine äriühingutes Nimetamiskomitee egiidi all, et omada ülevaadet nõukogude koostöö tõhususe dünaamikast ning laiendada seda ka sihtasutustele (2025).

 Omaniku ootuste seadmine on riigi osalusega äriühingutele olnud mitmeid aastaid rakendatud nõ hea tava, mis muudeti kohustuslikuks alates 2022. aastast. Ootuste seadmise praktika ühtlustamiseks peab Rahandusministeerium neid hindama ja andma koondülevaate valdkonna tulemuslikkuse kohta iga-aastastes **koondaruandes** Vabariigi Valitsusele.

 Osaluspoliitika põhimõtete uuendamine ja kinnitamine Vabariigi Valitsuse poolt hiljemalt 2024. a, sh pöörates tähelepanu omaniku ootuste ühtlustamisele ja nende seadmise sätestamine ka sihtasutustele ja nimetamiskomitee rakendamine suuremate sihtasutuste nõukogu liikmete nimetamiseks. (Potentsiaalne analüüs, mis aitaks väljakutsele paremini adresseeritud lahendusi leida: Agendiprobleemi, moraalariski ja riigipoolsete avalike ülesannete seadmise mõjuanalüüs)

Riigi osalusega äriühingute tulemuslikkuse paremaks hindamiseks on kavas läbi viia kaks uuringut/analüüsi: Omakapitali hinna meetoodika edasiarendus (2023/2024) ja Kapitali suurendamiste kajastamise analüüs rahvamajanduse arvepidamises ning kapitali suurendamiseks meetoodiliste soovitude andmine (2024).

Paremaks arusaamiseks sihtasutuste tegevuse tulemuslikkusest, sh omavahelises võrdluses on vaja uuendada hindamismetoodikat, milleks on plaanis läbi viia analüüs/uuring **sihtasutuste tegevuse tulemuslikkuse hindamismetoodika** väljatöötamiseks (2024).

Omandireformi lõpule viimine

Vara tagastamise ja kompenseerimise korraldamine ja andmete analüüsimine, kompensatsiooninõuete esitajate nõustamine ning nimetatud tegevustes koostöö tegemine Maa-ameti ja kohalike omavalitsustega.

Vabariigi Valitsuse omandireformi reservfondi taotluste ja neist tulenevate valitsuse korralduste eelnõude menetlemine; raha kasutamise aruandluse koostamine; erastamisraha laekumise prognoosimine ja jälgimine omandireformi reservfondi.

Meede 2. Keskne tugiteenus

Tegevus 2.1. Tugiteenuste pakkumine ja toetuste rakendamine RTK-s

Eesmärk: Pakkuda kvaliteetseid ja tõhusaid tugiteenuseid enamikule keskvalitsuse asutustest.

Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2027
					Sihttase			
Kliendi rahuloluindeks personali- ja palgaarvestuse teenusega, %	8,7	65 (8,9)	72 (9,1)	65 (8,8)	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50
Kliendi rahuloluindeks finantsarvestuse teenusega, %	8,6	61 (8,7)	61 (8,7)	54 (8,5)	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50
Kliendi rahuloluindeks riigihangete korraldamise teenusega, %	7,4	58 (8,9)	74 (9,1)	76 (9,2)	≥ 70	≥ 70	≥ 70	≥ 70
Rakendusasutuste ja rakendusüksuste rahuloluindeks RTK toetuste kasutamise korraldamise teenusega, %	6,2	14 (7,6)	33 (8,2)	53 (8,8)	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50
Toetuse taotlejate rahuloluindeks RTK kui rakendusüksusega, %	7,2	-8(7,2)	21 (7,9)	31 (8,1)	≥35	≥40	≥45	≥50
Asutuste koolitusjuhtide rahuloluindeks personaliarenduse teenusega, %	-	66 (9,0)	74 (9,1)	72 (9,0)	≥ 70	≥ 70	≥ 70	≥ 70

Tegevused:

RTK osutab **keskvalitsusele keskseid teenuseid** vastavalt asutuste ja RTK vahel sõlmitud tugiteenuste osutamise kokkulepetele ning teenuse kirjeldustele (toimemudelitele). Riigihangete teenuse osas võivad RTK klientideks olla kõik avaliku sektori asutused. Tugiteenuste osutamise raames täidab RTK **Euroopa Liidu struktuurivahendite ja piiriüleste programmide korraldus- ja makseasutuse funktsiooni**, Norra ja Euroopa majanduspiirkonna finantsmehhanismide kontaktasutuse ning õigusaktides määratud juhul ka rakendusüksuse ülesandeid. RTK klientide arv ja teenuste mahud kasvavad igal aastal.

RTK järgneva nelja aasta fookuses on koostöös klientidega **leida teenuste vahelised kokkupuutepunktid** (seosed tänaste RTK teenuste vahel, seosed klientide teiste teenustega) ja luua innovaatilisi terviklahendusi. Suurem teenuste vaheline sünergia aitab tõsta teenuste kvaliteeti ja hoida kulusid kokku. Samuti jätkab RTK tööd klientide arvu kasvatamiseks.

Valitsemisalade üleminek **kesksele riigihangete korraldamise teenusele** ja hangete kompetentsikeskuse (sh väärtuspõhiste riigihangete alane nõustamine) kujundamine RTK-sse.

RTK kasutab arvestusteenuse pakkumiseks **ühtset majandustarkvara**, mis on juurutatud aastal 2013. Ühtse majandustarkvara kasutusel oleva versiooni tootjapoolne tugi lõpeb 2030. aastal. 2025. aastal alustatakse uue ühtse majandustarkvara kasutusele võtmise analüüsiga, eesmärgiga võtta uus süsteem kasutusele aastal 2028. Uus süsteem nõuab ka alamsüsteemide - veebipõhine aruandluskeskkond, riigitöötaja iseteenindusportaal muutmist ning teiste liidestatud riigi infosüsteemi kuuluvate süsteemide liidestuste üle vaatamist.

Personali- ja palgaarvestuse teenus

RTK pakub **personali- ja palgaarvestuse teenust jagatud teenusmudeli alusel**. Pakutav teenus hõlmab kliendi organisatsiooni struktuuride ja ametikohtade haldamist, asutuse töötajate ja muude isikute personaliandmete haldamist, personaliarvestust, palgaarvestust ning nõustamist personali- ja palgaarvestuse ning aruandluse alal. Kvaliteetse teenuse tagamiseks tehakse koostööd Riigikontrolli ning teiste sise- ja välisaudiitoritega.

Teenuse osutamiseks kasutatakse riigi **ühtset majandusarvestustarkvara SAP ning sellega seotud toetavaid infosüsteeme** (aruandluse infosüsteem *SAP Business Object* ja riigitöötaja iseteenindusportaal RTIP). Vajadusel on majandustarkvaraga liidestatud ka klientide põhitegevuse infosüsteeme.

Võimalusel **klientide arvu kasvatamine**. Kõikide valitsemisalade üleminek kesksele RTIP terviklahendusele, sh personali- ja palgaarvestuse ühtlustamine.

Finantsarvestuse teenus

RTK pakub **finantsarvestuse teenust jagatud teenusmudeli alusel**. Pakutav teenus hõlmab ostu- ja müügidokumentide arvestust, maksete ja laekumiste korraldamist, saadud ja antud toetuste arvestust, varade arvestust, maksude arvestust ja deklareerimist, saldode inventeerimist, finantsaruandlust, juhendite ja sise-eeskirjade koostamist ning klientide nõustamist finantsarvestuse ja aruandluse alal. Teenuse kvaliteetsuse tagamiseks tehakse koostööd Riigikontrolli ning teiste sise- ja välisaudiitoritega.

Teenuse osutamiseks kasutatakse riigi **ühtset majandusarvestustarkvara SAP ja sellega seotud toetavaid infosüsteeme** (aruandluse infosüsteem *SAP Business Object*, riigitöötaja iseteenindusportaal ja e-arvete menetluskeskkond). Vajadusel on majandustarkvaraga liidestatud ka klientide põhitegevuse infosüsteeme.

Riigi raamatupidamise koondaruandluse koostamise teenus

Riigi raamatupidamise koondaruandluse teenuse eesmärk on korrektne ja õigeaegne avaliku sektori finantsaruandlus.

Teenus hõlmab endas **avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendite koostamist**, saldoandmike kogumist ja kontrollimist, konsolideeritud aruandlust saldoandmike baasil, avaliku sektori nõustamist arvestusega seotud küsimustes ning riigieelarve limiitide õigsuse tagamist, lähtudes riigieelarve seadusest ja teistest riigieelarvet reguleerivatest normidest. Teenuse raames koostatakse riigi raamatupidamise aastaaruanne ja igakuine riigieelarve täitmise aruanne ning antakse ülevaateid avaliku sektori ja selle alamsektorite finantspositsioonist, -tulemustest ja rahavoogudest. Riigi koondaruandluse õigsust auditeerib Riigikontroll. Koostööd tehakse ka teiste avaliku sektori üksuste audiitoritega.

Teenuse osutamiseks kasutatakse **saldoandmike infosüsteemi** ja aruandluse infosüsteemi SAP Business Object.

Riigihangete korraldamise teenus

Vabariigi Valitsuse korraldusega vabatahtlikuks keskseks hankijaks määratuna **korraldab RTK vastava kokkuleppe sõlminud avaliku sektori hankijate riigihankeid ja viib läbi üleriigilisi ühishankeid**. RTK ei korralda keskeid riigihankeid, mille korraldamiseks on Vabariigi Valitsus määranud eraldi kohustusliku keskse hankija.

RTK pakub oma klientidele **riigihangete korraldamise teenust** jagatud teenusmudeli alusel, eesmärgiga tagada klientide vajadustele vastavate riigihangete läbiviimine. Pakutav teenus hõlmab riigihangete planeerimist, riigihangete korraldamist (menetlusedokumentide ettevalmistamist, registritoimingute teostamist ja hankemenetluse läbiviimist) ja riigihangetega seonduvat nõustamist. Sõlmitud hankepingute täitmist jälgib klient ehk asutus.

Teenuse osutamisel on olulisemaks töövahendiks **riigihangete register**, mille haldamine liigub alates 1. jaanuarist 2024 Rahandusministeeriumist RTK-sse.

Valitsemisalade üleminek **kesksele riigihangete korraldamise teenusele**, hangete kompetentsikeskuse (sh väärtuspõhiste riigihangete alane nõustamine) kujundamine RTK-sse.

Toetuste kasutamise korraldamise teenus

Toetuste kasutamise korraldamisel täidetakse Euroopa Liidu struktuurivahendite, taaste - ja vastupidavusrahastu, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi, Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi korraldusasutuste (sealhulgas sertifitseeriv asutus), samuti Eesti-Šveitsi koostööprogrammi ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide riikliku kontaktasutuse (sealhulgas sertifitseeriv asutus), riigiseste programmide ellu rakendamise ülesandeid ning erinevatest toetusmeetmetest toetust saanud projektide järelevalve ja kontrolli teostamise ülesandeid.

Kooskõlas Vabariigi Valitsuse prioriteetide ja poliitikakujundaja õigusraamistiku põhimõtetega **kujundatakse toetuste süsteem ja kehtestatakse vajadusel reeglid abikõlblikkusele**, et tagada kokkulepitud eesmärkide saavutamine ja toetuse vahendite mõistlik kasutamine. Toetuste rakendamisel arvestatakse tegevuste kavandamisel ja korraldamisel rahastusallika nõudeid, kuid võimalusel ühtlustatakse protsesse ning pikaajaline suund on allikaneutraalsel lähenemisel. Erandiks on Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi ja Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi programmid, mille tegevuste kavandamisel, korraldamisel ja rakendamisel tehakse koostööd kõigi programmides osalevate riikidega ning teenindatakse keskselt projektipartnereid kõikidest programmides osalevatest riikidest.

Toetuse valdkonna eesmärk on kvaliteetne, ühetaoline, kliendisõbralik ja efektiivne toetuste kasutamise korraldamine ja juhtimine ning järelevalve ja kontroll. Toetuste andmise korraldamisel, juhtimisel ja rakendamisel tuleb juhinduda riskijuhtimise põhimõtetest. See tähendab seda, et kui riskid toetuste rakendamisel ei ole suured, siis on võimalik toetuse saajatele luua vähem koormavamad toetuste andmise tingimused. Erinevate allikate ja toetusskeemide rakendamisel on võimalik luua sünergia.

Valdkonna lihtsustamiseks on loodud üks „aken“ (**IT-süsteem SFOS e-toetus**) väliste- ja Eesti-siseste ergutava mõjuga toetuste taotlemiseks, menetlemiseks, arendamiseks ja toetuse saajaga suhtlemiseks.

2014–2020 rahastusperioodi lõpetamine. Rahastusperioodi 2021-2027 ja Õiglase ülemineku fondi, Solidaarsusfondi, Šveitsi toetuse, Taaste- ja taaskäivitusrahastu rakenduskavade käivitamine ja rakendamine.

Lisaks **luuakse ühetaoline rakendussüsteem** ka riigisisestele toetusskeemidele ja kehtestatakse selged aluspõhimõtted projektide menetlemiseks rakendusüksuses ning elluviimiseks. Selleks, et tagada väiksem halduskoormus taotlejatele/toetuse saajatele, luuakse maksimaalselt automatiseeritud protsessid, mis võimaldavad toetuse saajal keskenduda tulemuste saavutamisele. Poliitika kujundaja saab keskenduda sellele, milliseid eesmarke ta oma meetmetega saavutada soovib ja RTK saab pakkuda rakendussüsteemi ülesehitamisel lahendusi, kuidas oleks kõige sobivam eesmärgid saavutada.

Dokumendihaldus- ja arhiiviteenus

Keskselt korraldatud dokumendihaldus- ja arhiiviteenus võimaldab tänu tööprotsesside ühtlustamisele, dubleerimise vähendamisele ja senisest ulatuslikumale automatiseerimisele muuta teenust kasutajatele mugavamaks ning riigi jaoks efektiivsemaks.

Dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse raames korraldab RTK tugiteenuste osutamise kokkuleppe sõlminud asutuste dokumendihaldus- ja arhiiviteenust vastavalt kehtivatele õigusaktidele ning toimetamisel, sh dokumendiringluse korraldamine, dokumendihaldussüsteemi sisuline haldamine (administreerimine) ja teenindatavate asutuste arhiivide haldamine; selgitab välja dokumendihaldussüsteemi arendusvajadused ning esitab need arendajale; nõustab asutusi dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse küsimustes ning dokumendihaldussüsteemi kasutamisel; peab ametnike teenistuslehtede arhiivi.

Dokumendihaldus- ja arhiiviteenus korraldamisel on peamiseks töövahendiks asutuse **dokumendihaldussüsteem (DHS)**.

Keskse dokumendihaldus- ja arhiiviteenus väljaarendamisega jätkamine, uute asutuste teenindamisele võtmine ning uue dokumendihaldussüsteemi väljatöötamine. Kõikide valitsusasutuste üleminek kesksele dokumendihaldus- ja arhiiviteenusele, sh ühtsele infosüsteemile.

Meede 2. Keskne tugiteenus

Tegevus 2.2 IKT valdkonna arendamine ja korraldamine RmIT-s

Eesmärk: Kvaliteetne ja tõhus tugiteenus infotehnoloogia valdkonnas

Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2027
					Sihttase			
RmITi poolt pakutavate teenuste kliendirahulolu (5-palli skaalal)	4,18	4,5	4,37	4,03	4,2	4,2	4,2	4,5

Tegevused:

IKT teenuste keskselt pakkumine võimaldab ära hoida dubleerimist ning koondada kokku teenuste pakkumiseks vajaliku kompetentsi, mis teenib riigi haldusvõimekuse tõstmise eesmärki mitmel moel – kliendid saavad kvaliteetsed, turvalised ja kaasaegsed IT-teenused ning asutused saavad keskenduda oma põhitegevustele.

Rahandusministeeriumi **Infotehnoloogiakeskus (RmIT)** pakub info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas **arendus- ja haldusteenuseid Rahandusministeeriumi valitsemisala asutustele** ning vastavalt kokkuleppele teistele riigi- ja omavalitsusasutustele, et toetada asutuste äriprotsesse ning strateegiliste eesmärkide saavutamist. IT-teenuseid pakutakse partnerluse põhimõttel ehk läbi tiheda koostöö ning tuginedes selgelt kokku lepitud teenuslepetele. Teenuste pakkumisel lähtutakse Eesti riigis kehtestatud ja ka rahvusvahelistest infoturbestandarditest. Tegevuse eesmärk on tagada ka võimalikult kulutõhus IKT korraldus.

Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse eesmärgiks on muuta **arendus- ja haldusteenuste korraldamine kiiremaks ja paindlikumaks** (läbi teenuspõhise toimetudeli kasutusele võtmise) ning kasvatada majasisest arendusvõimekuse osakaalu sisseostetud teenuse kõrval. Väljakutseks on muudatusvajadustele kiire reageerimine ning turvalised ja kvaliteetsed digilahendused, mille lausaline sisseost on oluline riskitegur.

Oluline on RmIT-i pakutavate teenuste vastavus asjakohastele standarditele ja nõuetele (KÜTS, E-ITS, ISO, GDPR jm), käideldavuse tõstmine, sealhulgas eelduste loomine teenuste suuremaks automatiseerituseks, kiiremaks skaleeritavuseks ja lihtsamaks teenuste uuendamiseks läbi konteinertehnoloogiatega.

Meede 2. Keskne tugiteenus

Tegevus 2.3 Ministeeriumite ühishoone kesksete tugiteenuste korraldamine

Eesmärk: Tugifunktsioonide kvaliteetne ja tõhus täitmine

Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2027
					Sihttase			
Kliendirahulolu õigusteenusega, ≥	4,4	-	4,3	-	4,3	4,3	4,3	4,3
Kliendirahulolu haldusteenusega, ≥	4,6	-	4,4	-	4,5	4,5	4,5	4,5
Kliendirahulolu dokumendihaldusteenusega, ≥	4,6	-	4,6	-	4,5	4,5	4,5	4,5

Tegevused:

Ühisosakond täidab tugifunktsioone ühishoones asuva nelja ministeeriumi (Justiitsministeerium, Sotsiaalministeerium, Rahandusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium) jaoks. 2023. aastast lisanduvad Kliimaministeerium ning Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.

Ülesandeid täidetakse põhimääruse ja ministeeriumitega sõlmitud tugifunktsioonide kokkuleppe alusel, kulude katmiseks on keskne eelarve, millesse on oma panuse andnud kõik ühishoone ministeeriumid. Osakonna tööd suunavad ministeeriumite kantslerid.

Dokumendihaldusteenus

Dokumendihalduse teenuse eesmärgiks on korraldada Justiitsministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Rahandusministeeriumile ja Sotsiaalministeeriumile dokumendi- ja arhiivihaldust ning tagada valdkondade arendamine. Ühishoonesse lisandunud ministeeriumid kaaluvad ühtse dokumendihaldusega liitumist.

Koostatakse **ministeeriumitele valdkonda puudutavaid juhendeid, kordasid ja dokumentide liigituskeeme**, osaletakse ministeeriumite teabehalduse põhimõtete rakendamisel. Tagatakse ministeeriumitele perioodika ja raamatute tellimine.

Osalemine **Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) dokumendihalduse konsolideerimise pilootprojekti**. Pilootprojekti raames läksid alates 01.01.2023 keskele dokumendihaldus- ja arhiiviteenusele üle Rahandusministeerium, Sotsiaalministeerium, Justiitsministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. RTK osutab dokumendi- ja arhiivihaldusteenust ministeeriumiga sõlmitud teenusleppel ja toimemudeli alusel ning lähtub teenuse osutamisel ministeeriumis kehtestatud kordadest ja juhistest. Alates 01.01.2023 täidab RTK kantsleil, arhiivi ja dokumendihaldussüsteemi haldamisega seotud ülesandeid.

Nõustatakse ja koolitatakse ministeeriumite teenistujaid ja nõustatakse ministeeriumite valitsemisala asutusi dokumendihalduse teemades.

Täidetakse Riigihangete Vaidlustuskomisjoni kantsleil ülesandeid.

Töökeskonna- ja riigivara teenus

Töökeskonna- ja riigivara teenuse eesmärk on täita ministeeriumite riigivara valitsemisega seotud tugifunktsioone ning nõustada nende valitsemisalade asutusi, samuti korraldada Suur-Ameerika 1 ühishoone ja ministeeriumite eemal asuvate üksuste töökeskonna tagamiseks vajalikke tegevusi.

Teenuse hõlmab kolme valdkonda: kinnis ja -vallasvara valitsemisega seonduvad funktsioonid, ühishoones ja regioonides paiknevate töökeskkondade tagamine ja ühishoone administraatorite/autojuhtide teenus.

Korraldatakse **ühishoone ministeeriumite ja nende valitsemisalade asutuste riigivara valitsemist**, sealhulgas kasutusse andmine ja võtmine, koormamine, võõrandamine; tagatakse riigivara heaperemehelik ja otstarbekohane kasutamine; korraldatakse, koordineeritakse ja kontrollitakse ministeeriumite valitsemisalades projekteerimis- ja ehitustegevust ning vajadusel uuendatakse riigivara käsutamist koordineerivaid haldusakte.

Korraldatakse **6 ministeeriumi ühistöökeskkonna ette valmistamist**. Projekti eesmärgiks on mõistlik vara ja eelarve kasutus ning parem koostöö ministeeriumide. Aastal 2021 alustati ettevalmistavate tegevustega ning 2022. a kujundati ümber ühishoone olemasolevate kasutajate töökeskkond, tegeleti projekteerimise ning turvameetme tõhustamise meetmetega. Kui algselt tehti eeltööd eesmärgiga liita ühishoonega Siseministeerium, siis VV 24.11.2022.a otsuse kohaselt Siseministeeriumiga ei jätkata, kuna see oleks osutunud tehniliselt keerukaks ning kaasnevad turvameetmed oleksid märkimisväärselt kergitanud kogu projektile ettenähtud eelarvet. Siseministeeriumi asemel liituvad ühishoonega Kliimaministeerium ning Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Eeltööga alustati 2023.a kevadel, kolimised on valdavas osas toimumas teisel poolaastal. Töökorruste lõplik valmimine jääb prognooside kohaselt 2024.a märtsi. Ootele jääb kaasaegse seminariaala loomine, sest lisanduvate ministeeriumide tegelik ruumivajadus alles selgub, samuti vajab ülevaatamist eelarvelised võimalused.

Korraldatakse **ühiste ruumide heaperemehelikku kasutamist ja teenindamist** (sh riigimajades), varustatakse teenistujaid vajalike töövahendite, inventari ja teenustega (välja arvatud IT-vahendid) ning tagatakse kokku lepitud töökeskkond ja vallasvara õige kajastamine RTIPis, korraldatakse ühishoones turvalisust.

Korraldatakse ühishoones **administraatoriteenust** ning kesket transpordivahendite kasutamist ja hooldamist ning ühishoone mõistlikku ärakasutamist.

Õigusteenindus

Õigusteeninduse eesmärk on nõustada õiguslastes küsimustes Justiitsministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Kliimaministeeriumi ja Rahandusministeeriumi ning tagada sise- ja üksikaktide ning lepingute vastavus õigusaktidele.

Peamiselt **nõustatakse ministeeriumite struktuuriüksusi või juhtkonda** neile pandud ülesannete täitmisel - riigihanke(sh väikeostud), riigivara, toetuse andmise, töö- ja teenistussuhete ja lepinguõiguse valdkonnas. Nõustatakse või esindatakse õigustalituse valdkondi puudutavates vaidlustes, sh finantskorrektsioone (tagasinõuet) puudutavas. Koostatakse ministeeriumi juhtkonnale õiguslikke arvamusi ja analüüse, vajadusel nõustatakse ministeeriumite valitsemisala asutusi juriidilistes probleemides ja küsimustes. Koordineeritakse ministeeriumite siseselt hankeplaani koostamist ja täitmist ning kontaktisikuna ministeeriumite ja Riigi Tugiteenuste Keskuse riigihangete osakonna vahelist koostööd, vajadusel tehakse ettepanekuid protseduuride muutmiseks. Korraldatakse ja suunatakse juriidilist tööd ministeeriumites ning töötatakse välja protseduurid, juhendid ja õigusaktid (töökorrad), mis tagavad õigusaktides kehtestatud nõuetest kinnipidamise või osaletakse nende väljatöötamisel. Korraldatakse valdkonda puudutavaid koolitusi.

! Efektiivsuse suurendamiseks on plaanis jätkata **protseduuride väljatöötamist** standardsemates olukordades õigusdokumentide mallide ja juhendite loomist ning majasisest koolitamist. Jälgitakse, et asutusesisesed töökorrad, protseduurid ja juhendid oleksid ajakohased ning kooskõlas õigusaktidega, algtades vajadusel nende muutmist.

! Oluliseks fookuseks riigihangete valdkonnas on **RTK ja asutusevahelise dubleerimise vähendamine**, RTK kui nõustaja roll suurendamine ja, olles nõudlik tellija, RTK poolt koostatavate hankedokumentide ja lepingute õiguskvaliteedi tõstmine.

Meede 3. Statistika tagamine

Tegevus 3.1. Statistika tegemise poliitika kujundamine ja statistika

Eesmärk:	Riiklik statistika ja teave kajastab tarbijatele huvipakkuvaid, aja- ja asjakohaseid valdkondi arusaadavalt, tagades järjepidevuse ning tõhususe.							
Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2027
	Sihttase							
Statistikaameti usaldusväärsus, koht edetabelis	17	20	15	17	12	12	12	12
Statistikaameti kajastamine meedia poolt, kajastuste arv aastas	8080	8252	8236	8416	8000	8000	8000	8000
Andmeesitaja rahulolu indeks (skaala muutus 2023)	-39	13	16,4	28,00	3,4	3,5	3,6	3,7
Rahvusvaheliste missioonide hinnangud	positiivsed	positiivsed	positiivsed	positiivsed	Kõik positiivsed	Kõik positiivsed	Kõik positiivsed	Kõik positiivsed
Statistika kasutamine, veebikülastuste arv, miljonit	1,3	1,52	1,66	2,20	1,5	1,6	1,7	1,80
Andmeesitajate (ettevõtted) halduskoormus tundides, eesmärk aastaga vähendada ca 5% eelmise aasta tundide arvust (alates 2025 4%)	247 392	234951	252992	213551,00	202873	192730	185021	170 515

Tegevused:

Riiklik statistikaalane õigusloome

Vajab tähelepanu:

⚡ Euroopa Komisjon on algatanud mitmeid initsiatiive (Euroopa roheline kokkulepe, digiajastule vastav Euroopa jne), mille tulemusena on muutunud vajadus riikliku statistika järele ning algatatud **EL tasemel Euroopa statistika õigusraamade muutmine ning statistikaasutuste rolli ja ülesannete ümbermõtestamine andmemajanduses**. Seega tuleb leida ressursi Eesti seisukohtade väljatöötamiseks ning vastuvõetud muudatuste rakendamiseks olukorras, kus muudatused kohati eeldavad täiesti uute infotehnoloogiliste lahenduste kasutusele võtmist. Valdcondlike nt rahvastiku-, põllumajanduse-, keskkonna-, tööturu- ja ettevõtlusvaldkonna statistikanõudeid reguleerivad EL õigusaktid toovad, aga liikmesriikidele lähiaastatel uusi andmeedastuse kohustusi või karmistavad andmekvaliteedi kriteeriume ja tõstavad ajakohasuse nõudeid, mille täitmiseks vajalik ressurss tuleb leida igal liikmesriigil oma eelarvaliste vahendite hulgast.

Tegevused:

Riikliku statistikaalase õigusloome peamine eesmärk on õigusruumi aja- ja asjakohasena hoidmine (sealhulgas Euroopa Liidu nõuetega arvestamine). Riikliku statistika valdkonda reguleerib riikliku statistika seadus ning andmehalduse ja andmeajagamine kontekstis on alates 2019. aastast oluline roll avaliku teabe seadusel.

Igal aastal korraldab Rahandusministeerium riikliku statistika tellimuse menetlust, tellitavate statistikatööde lõpliku loetelu kinnitab Vabariigi Valitsus. Euroopa Liidu tasemel kokku lepitud strateegiliste eesmärkide (nt rohelepe) täitmise jälgimiseks on vaja välja arendada ja teha uut statistikat. Selleks töötatakse **Euroopa Liidu tasemel välja uusi statistika õigusakte** ning nendest tuleneva täiendava statistika tegemiseks on vaja leida valdkondade poliitikakujundajatega meetoodilised lahendused ja piisav rahastus. Paralleelselt statistikat reguleerivate õigusaktide muudatustega on muutmisel ning loomisel kogu **andmehaldust puudutav regulatsioon** nii EL kui ka siseriiklikul tasandil, mille kujundamisel on vajalik kogu avalikku sektorit puudutava arhitektuuri loomine ja ka statistikaameti rolli ning ülesannete täpne määratlemine. 2022. aastal koostatud Eurostati kollegiaalhindamise raport (Peer review) toob esile kitsaskohti riiklikku statistikat reguleerivates õigusaktides ning teeb ettepaneku ametil koos rahandusministeeriumiga puudused kõrvaldada.

Riikliku statistika tegemine (rahvusvaheliste ja arengukavade näitajate tootmine)

Vajab tähelepanu:

Üksikasjalikuma statistika tegemine muutub keskkonnas ilma andmesubjektide koormust oluliselt suurendamata eeldab **uute andmeallikate (sh eraandmete), meetodite ja statistilise töötluse infotehnoloogiliste vahendite** arendamist ning kasutamist. Selline kvalitatiivne muutus vajab piisavat ressursi, kuna uue süsteemi üleminekuni on vaja olemasolevaid käigus hoida. Suur vajadus on kvalifitseeritud ja kogemustega andmeteadurite järele, kes saaksid eestvedada meetodika uuendusi ning samuti Statistikaameti teenuste arendamisele pühendunud IKT personali järele.

Tegevused:

Riiklik statistika on kvantitatiivne, kvalitatiivne, kokkuvõtlik ja üldistav teave, mis iseloomustab massnähtust vaatlusaluses kogumis ja mis saadakse riikliku statistika programmi raames andmete statistilise töötlemise tulemusena.

Kiiresti muutub maailmas eeldavad statistika tarbijad, et nad saavad **statistikat** neid huvitavate nähtuste kohta võimalikult **kiiresti**, eelistatult reaalajas. Kiirus tähendab siin andmete ajakohasust ehk ajavahemikku vaatlusperioodi lõpust kuni avaldamiseni. Kiirusega kaasneb statistika **usaldusväärsuse vähenemise risk**. Riski maandamiseks peab andmetele kogu töötlusprotsessile ja andmete kvaliteedile lisama protsessi käigus **kvaliteetsed metaandmed**. Statistikaamet jätkab metaandmetega tehtava töö standardiseerimist ja automatiseerimist. Statistika kvaliteedi riskide ohjamiseks on vajalik läbimõeldud eksperimentaalne tegevus, mille käigus luuakse uut riiklikku statistikat või muudetakse olemasoleva meetodikat, et paremini vastata klientide ootustele. Lisaks võetakse kasutusele uusi administratiivseid või eraandmete allikaid vähendades andmeesitajate halduskoormust.

Statistikaameti kohustus on jälgida, et juhul, kui andmed on riigis mõnes allikas juba olemas, ei küsitaks samu andmeid uuesti. Statistikaameti eesmärk on koguda andmeid üha **väiksema halduskoormuse ja kuludega**. Üksikasjalikuma statistika tegemine ilma andmeobjektide koormust oluliselt suurendamata eeldab uute andmeallikate, meetodite ja tööriistade kasutamist. Andmeesitamiseks ja –kogumiseks kuluva aja vähendamiseks on oluline rakendada masin-masin liidestusel põhinevat andmevahetust nii riiklike andmekogude (x-tee teenused) kui erasektoriga (andmepõhine aruandlus). Andmepõhise aruandluse tegevusi (sh teekaarti) koordineerib Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium ning Statistikaamet osaleb aktiivselt teema juhtrühmas ja töögruppides koos teiste seotud osapooltega.

Samuti on tähtis anda klientidele **teavet** senisest oluliselt enam **personaliseerituna** (kasutajale sobival kujul). Statistikaameti eesmärk on pakkuda klientidele Eesti keskkonna, rahvastiku, sotsiaalvaldkonna ja majanduse arengust ülevaate saamiseks töövahendeid, kus oluline riiklik statistika on esitatud visualiseerituna ja mugavalt kättesaadav vaid paari klikiga. Kliendipõhise lähenemise kontekstis pakub Statistikaamet andmete kasutajatele klienditeeninduse kaudu nn andmeabi teenust ning konfidentsiaalsete andmete taaskasutuskeskkonna loomise kaudu ka infotehnoloogilist lahendust andmete korduvkasutuseks.

Programmivälised statistikatööd, andmeajamisteenus ja muud tellimustööd

Statistikaamet pakub klientidele **mitmesuguseid teenuseid**: teabenõue, tellimustöö (sh uuringud, analüüsid, erinevad statistika visualiseerimise lahendused, andmekaeve jms), teaduslikul eesmärgil andmete kasutamine, statistikaalased koolitused (sh andmekirjaoskus), andmeajamisteenus, uudiskirjade tellimine, avaldamiste ja pressiteadete eelinfo tellimine, konsultatsioon Euroopa Liidu riikide statistika kättesaadavuse kohta, andmesubjektile tema andmetega tutvumise võimaldamine ning klienditugi.

Statistikaamet täiustab **andmeajamisteenust**, mille kvaliteetne toimimine edendab infoühiskonda. Andmeajamisteenus on andmete töötlemine teaduse või statistilisel eesmärgil, mille käigus andmete vastutav või volitatud töötaja edastab andmeid riikliku statistika tegijale või riikliku statistika tegija edastab andmeid riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusele, avalik-õiguslikule või eraõiguslikule juriidilisele isikule või avaldab neid, isikuandmete kaitse põhimõtteid järgides.

Riigi andmehalduse juhtimine

Vajab tähelepanu:

Andmehalduse valdkonnas ülesannete edukas täitmine võimaldab edendada andmete ühekordse küsimise (once-only) põhimõtet ning samuti andmete taaskasutust. Statistikaameti esmane andmehalduse korraldamise väljakutse koostöös MKMi ja RIAGA on sisulise ülevaate saamine riigiasutuste andmekogudest – mis andmed riigil on. Statistikaameti teine fookus on **andmekvaliteedil**, mis on taaskasutamise alus. Andmekvaliteedi taseme võrreldavaks väljaselgitamiseks on vaja rakendada **andmekvaliteedi mudel**. Andmekogude andmekvaliteet vajab süstemaatilist tähelepanu, mida toetavad ühtsed nõuded töövahendile ja juhised.

Tegevused:

! Lähtudes riikliku statistika seadusest ja avaliku teabe seadusest on Statistikaameti kohustus **korraldada andmehaldust** riigis. Andmehalduse kaudu kaardistatakse **andmekirjelduse standardit**, järgides riigi andmekogudes olevad andmed, luuakse **mõisteline selgus** riigi käsutuses olevatest andmetest, juhised andmekvaliteedi ja elukäigu järgimiseks ning **tehnilise kättesaadavuse tagamiseks**. Andmehalduse korraldamine läbi asutustes olevate andmehaldurite ning nende töö järelevalve peab tagama senisest suurema läbipaistvuse andmetike kasutusel ning halduskoormuse vähendamise riigis. Andmehalduse eesmärgiks on nn. ühekordse andmekorje rakendamine kõigis riiklikes andmekogudes.

5. Programmi juhtimiskorraldus

Halduspoliitika programmi eesmärgi täitmise eest vastutab Rahandusministeerium, kelle roll on peamiselt koordineerimine ja suunamine: riigi kinnisvara, riigi haldusorganisatsiooni korralduse ja riigi personalipoliitika, kesksete tugiteenuste, riigiabi, riigihangete ja statistika valdkonnas.

Halduspoliitika programmi juhib halduspoliitika asekancler. Programmijuhi ülesanne on programmi koostamise ja uuendamise eestvedamine, elluviimise ja seire koordineerimine. Valdkonna eest vastutavad ministrid kinnitavad programmi pärast riigieelarve vastuvõtmist Riigikogus. Programm avalikustatakse Rahandusministeeriumi veebilehel.

Rahandusministeeriumi halduspoliitika olulisteks partneriteks on eelkõige keskvalitsuse asutused, kuid personalipoliitika teemades (eelkõige keske koolituse korraldus) on oluline puutumus ka laiemal avaliku sektoriga. Riigiabi valdkonnas on partneriteks avalik-õiguslikud juriidilised isikud, riigi sihtasutused, kohaliku omavalitsuse üksused jm (riigiabi valdkonnas käsitletavat riigiabi andjatena). Riigihangete valdkonnas on lisaks avaliku sektori organisatsioonidele partneriteks ettevõtted ja neid esindavad organisatsioonid. Riigi osaluspoliitikas on partneriteks teised osalusi valitsevad ministeeriumid, riigi äriühingud, sihtasutused ja MTÜd. Riigi kinnisvara valdkonnas on olulisteks partneriteks lisaks teistele ministeeriumidele, Riigi Kinnisvara AS (riigi hoonetega seotud kinnisvarateenused) ja Maa-amet (riigi maade haldamine). Halduspoliitika valdkondadel on tugev seos eelarvepoliitikaga (näiteks kinnisvaraga seotud investeeringud ja keskne palgapoliitika). Statistikaameti peamiseks koostööpartneriteks on riigiasutused, ettevõtted ning teadus- ja akadeemilised ringkonnad statistika tarbijatena, rahvusvahelised organisatsioonid ning andmeesitajad. Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) peamiseks klientideks partneriks on RTK teenuseid kasutavad riigiasutused, põhiseaduslikud institutsioonid, avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja riigi asutatud sihtasutused, Euroopa Komisjon ja RTK poolt rakendatavatest meetmetest toetuse taotlejad. Riigiasutused, riigi valitseva mõju all olevad sihtasutused ja avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kellele tugiteenuseid osutatakse.

Rahandusministeeriumi olulisteks partneriteks rahvusvahelisel tasandil on Euroopa Komisjon, OECD ja teised organisatsioonid erinevate rahvusvaheliste strateegiadokumentide koostamisel ja riigivalitsemisele seatud laiemate eesmärkide täitmisel. Koostööpartnerluseks on koostöövõrgustikel ja kohtumistel osalemine³, rahvusvahelistes uuringutes osalemine, halduspoliitikaalase statistika andmine rahvusvaheliseks analüüsiks ning OECD tegevuskavas (2011) seatud eesmärkidesse panustamine.

³ OECD, Euroopa Komisjon jt rahvusvahelised organisatsioonid

Tõhusa riigi tulemusvaldkond ja halduspoliitika programm on horisontaalselt seotud paljude tulemusvaldkondadega. Kõige enam on halduspoliitika programm seotud infoühiskonna, õiguskorra, regionaalarengu ja maaelu ning tööturu tulemusvaldkonnaga ja teiste riigivalitsemise programmidega. Programmi tulemuste seire toimub vastavalt määrusele „Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord“. Iga lõppenud aasta kohta koostatakse programmi tulemusaruanne, mis on sisendiks „Tõhusa riigi“ tulemusaruandesse.